

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1999**

*Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky*

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1999**

*Slovenská agentúra
životného prostredia*

Zdravie sa musí chrániť starostlivosťou o zdravé životné podmienky, ktoré sú dané stavom ovzdušia, vody, pôdy a ostatných zložiek životného prostredia, ...

§ 9 ods. 1 zákona NR SR č. 272/ 1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí

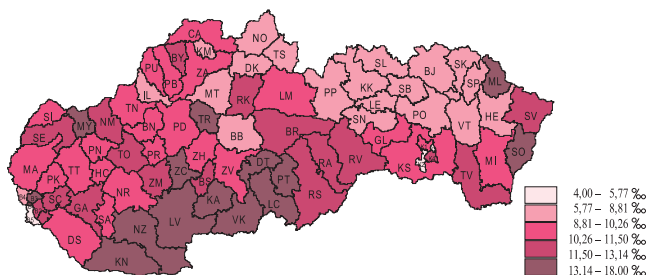
• ZDRAVIE A VEK OBYVATEĽSTVA

Zdravie ako stav úplnej telesnej, duševnej a sociálnej pohody je výrazne ovplyvňovaný celým radom vonkajších činiteľov ako je kvalita potravín, kvalita životného prostredia, infraštruktúra pre zdravý životný štýl, výchova , vzdelanie a iné sociálne a individuálne faktory.

Stredná dĺžka života pri narodení (nádej na dožitie) dosiahla v roku 1999 u mužov hodnotu 68,95 a u žien 77,03 roka, čo predstavuje v porovnaní s rokom 1998 jej mierny nárast u mužov a vyšší u žien . V porovnaní s vyspelými krajinami, najmä s priemerom Európskej únie patrí SR medzi krajiny s nižšími hodnotami. Za krajinami ako Švédsko, Francúzsko , Švajčiarsko a Grécko zaostávajú naši muži a ženy asi o 5 – 6 rokov.

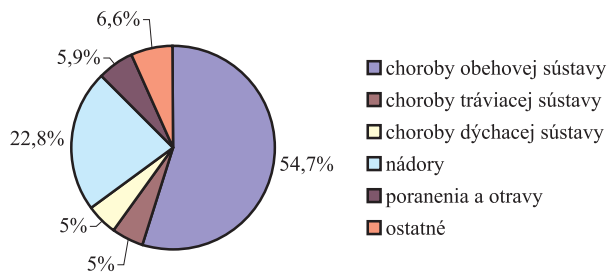
V roku 1999 zomrelo v SR celkove 52 402 mužov a žien, čo je o 754 osôb menej ako v roku 1998. Medzi okresy s najvyššou **úmrtnosťou** patria Krupina (14,6 promile), Sobrance (14,3 promile), Bratislava I (14,1promile) a Turčianske Teplice (13,9 promile).

Mapa č. 18: Počet zomretých na 1000 obyvateľov podľa okresov v roku 1999

Zdroj ŠÚ SR

Graf č. 71: Štruktúra príčin smrti v roku 1999 (%)

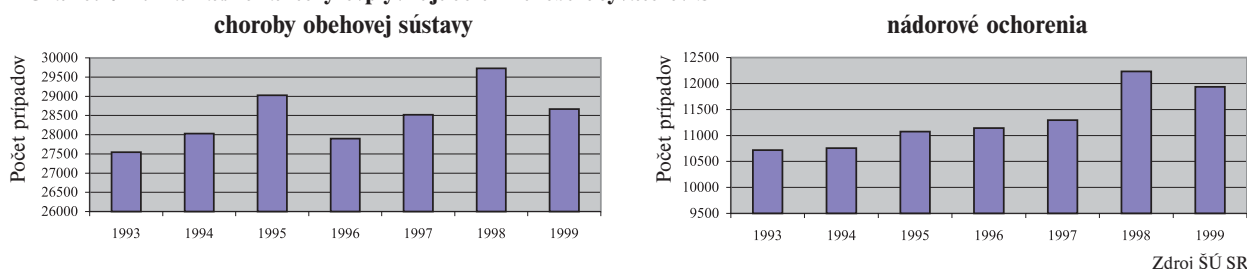
Zdroj ŠÚ SR

Na Slovensku je stále nepriaznivá úroveň **úmrtnosti**, najmä u mužov v stredných vekových kategóriách (35 – 54 ročných), keď v porovnaní s úmrtnosťou žien v rovnakom veku je 2,6 – 3,2 krát vyššia.

Najvyššia úmrtnosť obyvateľstva je dlhodobo na **choroby obehovej sústavy**, keď v roku 1999 zomrelo na túto príčinu 28,7 tisíc osôb, tj. 54,7% z celkového počtu zomretých. V porovnaní s rokom 1998 to však v

absolútnom vyjadrení predstavuje pokles o 1,1 tisíc osôb. Najviac úmrtí pripadá na infarkt myokardu a na cievne ochorenia mozgu. Druhou najčastejšou príčinou úmrtí obyvateľstva sú **nádory**, pričom sa podiel týchto chorôb na úmrtiach oproti minulému roku mierne znížil. V roku 1999 zomrelo na uvedené choroby 11,9 tisíc osôb. Najčastejšími príčinami sú nádory priedušnice, priedušiek a pľúc, ako aj zhubný nádor žalúdka a hrubého čreva. Úmrtnosť na **choroby dýchacej sústavy**, mierne narástla, keď v roku 1999 zomrelo na tento druh ochorenia 2,6 tisíc osôb, pričom hlavnými príčinami úmrtí sú chronické zápalové ochorenia pľúc, priedušiek a chrípka. V prípade úmrtí na choroby **tráviacej sústavy** sa počet úmrtí oproti roku 1998 mierne zvýšil, najčastejšími príčinami boli choroby pečene a pažeráka, ďalej žalúdka a dvanástorníka.

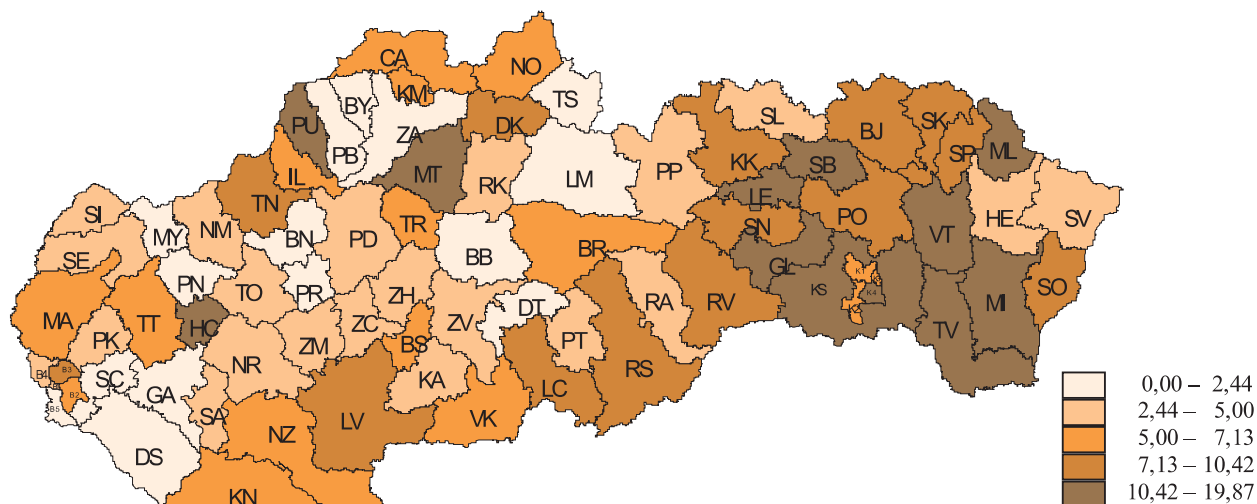
Graf č. 72 : Základné faktory ovplyvňujúce úmrtnosť obyvateľov SR

Zdroj ŠÚ SR

Z dlhodobejšieho hľadiska možno pozitívne hodnotiť vývoj **dojčenskej úmrtnosti** a **novorodeneckej úmrtnosti**. V roku 1999 zomrelo do jedného roku 208 dievčat a 259 chlapcov, čo predstavuje pokles o 39 detí oproti roku 1998. Mierou dojčenskej úmrtnosti 8,3 promile sa Slovensko zaraďuje za krajiny ako Island, Nórsko, Švajčiarsko, Česká republika, vyššiu mieru dojčenskej úmrtnosti dosahujú krajiny ako Turecko, Rumunsko, Moldavsko, Ruská federácia, Bulharsko. V prípade novorodeneckej úmrtnosti bol zaznamenaný pokles na 5,1 promile, keď v roku 1999 zomrelo o 21 detí menej ako v roku 1998.

Mapa č. 19: Dojčenská úmrtnosť podľa okresov v roku 1999

Zdroj ŠÚ SR

Tabuľka č. 168: Zdravie obyvateľstva - vybrané ukazovatele

Ukazovateľ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Stredná dĺžka života pri narodení							
• muži	68,35	68,34	68,4	68,8	68,91	68,62	68,95
• ženy	76,66	76,48	76,3	76,6	76,73	76,79	77,03
Živonarodení/1 000 obyvateľov	13,8	12,4	11,5	11,2	11,0	10,68	10,4
Zomretých do 1 roka/1 000 živonarodených	10,6	11,2	11,0	10,2	8,7	8,8	8,3
Novorodenecká úmrtnosť	7,5	7,4	7,9	6,9	5,4	5,4	5,1
Počet zomretých	52 707	51 386	52 686	51 236	52 124	53 156	52 402
Zomretí na 1 000 obyvateľov	9,9	9,6	9,8	9,5	9,7	9,9	9,7

Zdroj: ŠÚ SR